

Riktlinjer för resultatutjämningsreserv

Avsättning för åren 2010-2012

Dokumenttyp Riktlinjer	Förvaltning Kommunstyrelseförvaltningen
Ämnesområde Ekonomi - Resultatutjämningsreserv	
Ägare/ansvarig Elisabet Persson	
Antagen av Kommunfullmäktige 2013-11-14 § 184	Dnr KS/2013:1913
Revisions datum	Giltig fr.o.m. 2013-01-01
	Giltig t.o.m.

Resultatutjämningsreserv (RUR)

Innehåll

Inledning	3
Orust kommun – Beräkning av ingående balans, resultatutjämningsreserv 2010-2012	6
Orust kommun – Finansiella mål för god ekonomisk hushållning	6
Förslag på Riktlinjer för resultatutjämningsreserv	7
Avsättning till resultatutjämningsreserv	7

Inledning

Från och med 1 januari 2013 ändrades Kommunallagen (1991:900, kap 8) och lagen om kommunal redovisning (1997:614, kap 4 och 5). Det nya regelverket är ett komplement till de äldre regelverken. Det nya regelverket möjliggör för kommuner och landsting att i balanskravsutredningen utjämna intäkter över tid och därmed få bättre möjligheter att möta effekter av konjunktursvängningar.

Att tillämpa resultatutjämningsreserv är frivilligt. Om kommuner och landsting bestämmer sig för att nyttja möjligheten att använda resultatutjämningsreserv måste beslut tas om hur resultatutjämningsreserven ska användas. Det ska framgå av de riktlinjer för god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutar om.

Möjlighet finns även att retroaktivt för åren 2010-2012 avsätta medel till resultatutjämningsreserv. För att göra detta måste riktlinjer tas. Den retroaktiva avsättningen för åren 2010-2012 ska beslutas i fullmäktige som ett separat ärende under år 2013, därefter försvinner möjligheten till retroaktiv avsättning.

Uppbyggnaden av resultatutjämningsreserven görs inom det egna kapitalet. Resultatutjämningsreserven möjliggör att på ett genomtänkt sätt reservera en del av överskott i goda tider för att kunna täcka upp underskott som uppstår under lågkonjunktur.

Resultatutjämningsreserven ska hanteras på ett ansvarsfullt sätt, avsättningarna ska möjliggöra resultatutjämning och inte resultera i en överbeskattning (som genererar överskott) i syfte att bygga upp en för stor resultatutjämningsreserv. Kommunen ska ha en långsiktig och hållbar planering och inte nyttja resultatutjämningsreserven till att ligga på för låg skattenivå eller för hög kostnadsnivå än vad som är långsiktigt hållbart.

Då en resultatutjämningsreserv är uppbyggd så kan hela eller delar av behållningen räknas in i budgeten om de prognostiserade skatteintäkterna ökar svagt pga en svag samhällsekonomisk utveckling och kostnaderna överstiger de beräknade intäkterna.

Möjligheten till avsättning begränsas av 1%- respektive 2%-regeln. Kommunen kan besluta om striktare regler för avsättning till resultatutjämningsreserven.

Hur reserven ska användas (avsättning/nyttjande) ska framgå av de lokala riktlinjerna för hanteringen av resultatutjämningsreserv. Enligt lagens förarbeten bör riktlinjerna bl.a. innehålla regler för avsättning, uttag samt resultatutjämningsreservens maximala storlek.

Resultatutjämningsreserven påverkar inte resultaträkningen. Möjligheten att reservera/disponera medel i resultatutjämningsreserven hanteras i balanskravsutredningen. Balanskravsutredningen redovisas i årsredovisningen. En balanskravsutredning kan även presenteras i budgeten, det ökar möjligheten till löpande uppföljning av utvecklingen.

Liksom övrig lagstiftning om God ekonomisk hushållning kommer hanteringen av resultatutjämningsreserven endast kunna underkastas en begränsad laglighetsprövning.

Förändringar i lagtext

Nedan, kortfattat om ändringarna i Kommunallagen och Lagen om kommunal redovisning

Ändringarna (Kommunallagen 1991:900, kap 8)

- Fullmäktige ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning

Resultatutjämningsreserv (RUR)

- Om angivna förutsättningar uppfylls får kommunen i balanskravsutredningen reservera och disponera medel till/från en resultatutjämningsreserv. Om resultatutjämningsreserv ska användas så ska riktlinjerna för god ekonomisk hushållning omfatta hanteringen av resultatutjämningsreserv.
- Tydliggör att balanskravsutredningen avser ett specificerat balanskravsresultat.

Ändringar i lagen kommunal redovisning (1997:614, kap 4 och 5)

- I förvaltningsberättelsen skall upprättas en balanskravsutredning.
- Förvaltningsberättelsen skall sedan tidigare innehålla en utvärdering av målen för god ekonomisk hushållning. Nu har man preciserat detta och även att den ekonomiska ställningen skall utvärderas.
- resultatutjämningsreserv påverkar inte resultaträkningen utan redovisas i den till bokföringen sidoordnade balanskravsutredningen. I balansräkningen redovisas resultatutjämningsreserv som en delpost till det egna kapitalet.

Lagtext Kommunallag (1991:900)

Kursiv stil – ny/förändrad lagtext.

§ 1, kap 8

Kommuner och landsting ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer.

Tillägg:

Fullmäktige ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning för kommunen eller landstinget.

Om kommunen eller landstinget har en sådan resultatutjämningsreserv som avses i 3 d §, ska riktlinjerna även omfatta hanteringen av den.

Resultatutjämningsreserver

3 d §

Kommuner och landsting får reservera medel till en resultatutjämningsreserv under de förutsättningar som anges i andra stycket.

Reservering till en resultatutjämningsreserv får göras för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel, med högst ett belopp som motsvarar det lägsta av antingen den del av årets resultat eller den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar enligt 4 kap. 3 a § lagen (1997:614) om kommunal redovisning, som överstiger

- 1. en procent av summan av skatteintäkter samt generella stadsbidrag och kommunalekonomisk utjämning, eller*
- 2. två procent av summan av skatteintäkter samt generella stadsbidrag och kommunalekonomisk utjämning, om kommunen eller landstinget har ett negativt eget kapital, inklusive ansvarsförbindelsen för pensionsförpliktelser.*

Medel från en resultatutjämningsreserv får användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel.

4§

1:a stycket: Kommuner och landsting ska varje år upprätta en budget för nästa kalenderår (budgetår).

...

3:e stycket: Budgeten ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna.

Undantag från tredje stycket får göras

- 1. i den utsträckning som medel från en resultatutjämningsreserv tas i anspråk enligt 3 d § tredje stycket, eller*
- 2. om det finns synnerliga skäl.*

Resultatutjämningsreserv (RUR)

Balanskravsutredning

En balanskravsutredning ska upprättas i årsredovisningens förvaltningsberättelse.

Balanskravsutredningen ska visa vilka justeringar av årets resultat som gjorts för att räkna fram dels ”Årets resultat efter balanskravsjusteringar” dels ”Årets balanskravsresultat”.

Ett negativt balanskravsresultat ska, enligt KL kap 8, 5a§, regleras under de tre närmast följande åren.

Exempel på Balanskravsutredning enligt SKL	
Årets resultat	+/-
Samtliga realisationsvinster	-
Vissa realisationsvinster enl. undantagsmöjlighet	+
Vissa realisationsförluster enl. undantagsmöjlighet	+
Orealiserade förluster i värdepapper	+
Återföring av orealiserade förluster i värdepapper	-
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	+/-
Medel till resultatutjämningsreserv	+/-
Medel från resultatutjämningsreserv	+/-
Medel till pensionsreserv	
Synnerliga skäl (t.ex. ändrad RIPS-ränta)	+/-
Årets balanskravsresultat	+/-
<i>Om underskott finns från tidigare år</i>	
Balanskravsresultat från tidigare år	-
Summa	+/-
Balanskravsresultat att reglera	+/-

Orust kommun – Beräkning av ingående balans, resultatutjämningsreserv 2010-2012

För reservering retroaktivt ska en ingående balans beräknas och beslutas av kommunfullmäktige senast under 2013. Nedanstående beräkning visar en möjlig avsättning till resultatutjämningsreserv, beräknat på åren 2010-2012, på 38,9 mkr för Orust kommun.

Beräkning av reservering	2010	2011	2012
Årets resultat	39,8	30,3	8,3
Resultat affärsdrivande verksamhet	2,3	4,4	3,8
Samtliga realisationsvinster	-5,3	0,0	-0,7
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	36,8	34,7	11,4
Diskonteringsränta pensioner		3,4	
Årets balanskravsresultat	36,8	38,1	11,4
Lägsta resultatet (av årets resultat eller balanskravsresultatet)	36,8	30,3	8,3
2 % av skatter och generella stadsbidrag	-14,0	-14,2	-14,2
Maximal avsättning till resultatutjämningsreserv	22,8	16,1	0,0

Orust kommun har inget negativt balanskravsresultat att reglera från tidigare år.

Beräkning 2% regeln	2010	2011	2012
Skatter och generella stadsbidrag	698,8	710,6	708,9
Därav 2%	14,0	14,2	14,2

2 % -regeln används ”...om kommunen har ett negativt eget kapital inklusive ansvarsförbindelsen för pensionsförpliktelser.” (KL 8 kap. 3 d § p 2)

Kommentar

De tidigare överskott som beräkningen av resultatutjämningsreservens ingående värde baseras på, är i praktiken redan använda för att finansiera gjorda investeringar. I praktiken betyder det att framtida användning av resultatutjämningsreserv för täcka underskott i driften kommer att öka upplåningen.

Orust kommun – Finansiella mål för god ekonomisk hushållning

- Ett genomsnittligt positivt resultat enligt ekonomireglementet på mellan 2 % och 4 % av verksamhetens nettokostnader.
- Kommunens soliditet (inklusive pensionsskuld som uppstått före 1998) får inte minska, såvida inte fullmäktige i Inriktningsbudget särskilt godkänt detta.
- Kommunens likviditetsnivå bör normalt motsvara i storleksordningen en månads utbetalningar (brutto).
- En självfinansieringsgrad av investeringar med minst 45 %.

Riktlinjer för resultatutjämningsreserv

Avsättning till resultatutjämningsreserv

Avsättning till resultatutjämningsreserv sker årligen enligt den maximala nivå som stadgas i kommunallagen (8 kap. 3 d §)

” ... med högst ett belopp som motsvarar det lägsta av antingen den del av årets resultat eller den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar enligt 4 kap. 3 a § lagen (1997:614) om kommunal redovisning, som överstiger en procent av summan av skatteintäkter samt generella stadsbidrag och kommunalekonomisk utjämning, eller två procent av summan av skatteintäkter samt generella stadsbidrag och kommunalekonomisk utjämning, om kommunen eller landstinget har ett negativt eget kapital, inklusive ansvarsförbindelsen för pensionsförpliktelser.”

Resultatutjämningsreservens storlek maximeras till 7 % av skatteintäkter samt generella stadsbidrag och kommunalekonomisk utjämning. För år 2013 motsvarar det cirka 52 mkr för Orust kommun.

Beslut om kommande års reservering fattas i samband med fullmäktiges budgetbeslut. I samband med årsredovisningen fastställs av fullmäktige den verkliga reserveringen.

Disponering av resultatutjämningsreserv vid bokslut

Medel från resultatutjämningsreserv får disponeras då kommunens balanskravsjusterade resultat är negativt. Disponering kan endast ske med maximalt det belopp som finns reserverat i resultatutjämningsfonden.

Disponering av resultatutjämningsreserv vid budget

Resultatutjämningsreserven kan användas i en balanskravsutredning vid en svag utveckling av skatteunderlaget. För att disponering ska vara möjlig ska förändringen av årets underliggande skatteunderlag understiga den genomsnittliga.

Resultatutjämningsreserven får ej användas till kortsiktiga förändringar av skattesatsen. Resultatutjämningsreserven får ej användas för att täcka ej gjorda nödvändiga effektiviseringar eller anpassningar till de långsiktiga skatteintäkterna eller verksamheternas långsiktiga demografiska förändringar.

Beslut om att disponera medel ur resultatutjämningsreserven ska fattas i samband med kommunfullmäktiges beslut om budget. Beslutet kan revideras i samband med årsbokslut. Budgeten ska innehålla en balanskravsutredning utifrån de aktuella budgetförutsättningarna.

Ovanstående riktlinjer tillämpas fr.o.m. redovisningsår 2013.